

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS
SUSIRINKIMŲ ĮSTATYMO NR. I-317 4 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO**

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, projektų tikslai ir uždaviniai.

Projekto rengimą paskatino nevienodai traktuojamas atstumas susirinkimams ar pavienio asmens akcijai organizuoti iki Lietuvos Respublikos susirinkimų įstatymo 4 straipsnio 3 dalyje nurodytų pastatų, t. y. Lietuvos Respublikos Seimo, Respublikos Prezidento kanceliarijos, Lietuvos Respublikos Vyriausybės, teismų pastatų ir kitų valstybės valdžios ir valdymo įstaigų, užsienio diplomatinių atstovybių, savivaldybių, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento sistemos, policijos, prokuratūros pastatų, pan. Nors iš esmės šis įstatymas numato galimybę organizuoti susirinkimus ar pavienio asmens akciją prie pirmiau nurodytų pastatų, tačiau realiai tokia konstitucinė teisė nėra tinkamai įgyvendinama. Pavyzdžiui, prie Lietuvos Respublikos Seimo, Respublikos Prezidento kanceliarijos, Lietuvos Respublikos Vyriausybės pastatų, išlaikant dabartiniame nustatytame teisiniame reguliavime nurodytą atstumą, nėra galimybės tinkamai organizuoti susirinkimų, kadangi, įvertinant susirinkimų organizavimo ribas (žr. priedamus brėžinius) piliečiams susirinkti trukdo esantys pastatai, keliai, gatvės (pavyzdžiui, laikantis susirinkimų organizavimo ribos, piliečiai, siekdami įgyvendinti susirinkimų teisę prie Lietuvos Respublikos Seimo pastatų, kai kuriais atvejais turėtų susirinkimą organizuoti už Neries upės), dėl ko atstumas iki pirmiau nurodytų pastatų faktiškai pailgėja. Dėl šios priežasties galimybės susirinkimams organizuoti prie Lietuvos Respublikos Seimo, Respublikos Prezidento kanceliarijos, Lietuvos Respublikos Vyriausybės pastatų faktiškai nebelieka. Tokiu būdu yra ribojama piliečio konstitucinė teisė į susirinkimus.

Pažymėtina, jog susirinkimų laisvė – piliečių subjektinė teisė dalyvauti taikiamame susibūrimo ir laisvai reikšti savo nuomonę bei pažiūras, užtikrinanti asmenybės pilietinio aktyvumo raišką visuomenėje ir valstybėje.

Atsižvelgiant į tai, susirinkimo vietos nevienodas traktavimas, o iš esmės ir susirinkimų laisvės (teisės pasirinkti susirinkimų vietą) varžymas pažeidžia konstitucinę piliečių teisę į susirinkimus. Įstatymo projekto pakeitimu siekiama užtikrinti šią teisę – suvienodinti atstumą iki pastatų, nurodytų Lietuvos Respublikos susirinkimų įstatymo 4 straipsnio 3 dalyje.

Šiuo pakeitimu būtų prisidedama prie susirinkimų laisvės – vienos pagrindinių ir labiausiai liberalių demokratinų valstybių ginamų teisių, užtikrinančios asmens laisvę dalyvauti norimame susirinkime, efektyvesnio įgyvendinimo/užtikrinimo.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai.

Lietuvos Respublikos Seimo nariai:

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai.

Šiuo metu projekte aptarti teisiniai santykiai yra reguliuojami Lietuvos Respublikos susirinkimų įstatyme. Įstatymo 4 straipsnio 3 dalis numato, kad susirinkimai ar pavienio asmens akcija prie Lietuvos Respublikos Seimo, Respublikos Prezidento kanceliarijos, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir teismų pastatų gali būti organizuojami ne arčiau kaip 75 metrai, o prie kitų valstybės valdžios ir valdymo įstaigų, užsienio diplomatinių atstovybių, savivaldybių, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento sistemos, policijos, prokuratūros, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos įstaigų ir kitų krašto apsaugos sistemos objektų, nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių, branduolinės energetikos objektų apsaugos zonų – ne arčiau kaip 25 metrai iki šių pastatų, objektų ir apsaugos zonų. Taigi susirinkimai ar pavienio asmens akcija pagal dabartinį esamą teisinį reguliavimą organizuojami taip, kad susirinkimo organizatorius negali laisvai pasirinkti susirinkimo vietos – 75 metrų atstumas nuo Lietuvos Respublikos Seimo, Respublikos Prezidento kanceliarijos, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir teismų pastatų yra per ženklus, kas vertintina kaip konstitucinės piliečių teisės į susirinkimus ribojimas (teisė laisvai pasirinkti susirinkimo vietą).

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama.

Siūloma Įstatyme pakeisti 4 straipsnį. Šiuo Įstatymo 4 straipsnio pakeitimu siūloma, kad susirinkimai ar pavienio asmens akcija būtų organizuojami ne arčiau kaip 25 metrai iki pastatų, nurodytų pirmiau nurodyto straipsnio 3 dalyje. Pakeitimas padės užtikrinti vieną iš fundamentalų teisių – susirinkimų laisvę (teisę pasirinkti susirinkimo vietą) – užtikrinančią asmens pilietinio aktyvumo, nuomonės ir pažiūrų raišką visuomenėje.

5. Numatomi teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.

Priėmus Įstatymą neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai.

Priimtas Įstatymas neturės įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir plėtrai.

Priimtas Įstatymo pakeitimas užtikrins žmogaus ir piliečio teisę į taikius susirinkimus. Pakeitimas neigiamos įtakos neturės verslo sąlygoms ir plėtrai.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios.

Priimto įstatymo pakeitimui inkorporuoti į teisinę sistemą priimti naujų, pakeisti galiojančių ar pripažinti netekusiais galios įstatymų nereikės.

9. Ar įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymų projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų. Įstatymo projekte naujos sąvokos nėra teikiamos, taip pat nekeičiamos galiojančios sąvokos.

10. Ar įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas bei Europos Sąjungos dokumentus.

Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

11. Jeigu įstatymams įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, - kas ir kada juos turėtų priimti.

Priimtam Įstatymui įgyvendinti, įgyvendinamųjų teisės aktų parengti nereikės.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais).

Vertintina, kad lėšų poreikis šiai priemonei įgyvendinti nepadidės.

13. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.

Rengiant Įstatymo projektą specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiems projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis.

Reikšminiai Įstatymo projekto žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal Europos žodyną „Eurovoc“, yra „žmogaus teisės“, „asmens teisės“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.

Nėra.

PRIDEDAMA. Trys brėžiniai - kur galima mitinguoti už 75 metrų nuo Seimo, Vyriausybės ir Prezidentūros.

Seimo nariai:

Petras Gražulis,

